

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.733/3
van 22 januari 2026

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 betreffende de bescherming van dieren bij het slachten of doden, wat betreft het getuigschrift van vakbekwaamheid voor het slachten van schapen, geiten of varkens voor particulier huishoudelijk verbruik’

Op 23 december 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 betreffende de bescherming van dieren bij het slachten of doden, wat betreft het getuigschrift van vakbekwaamheid voor het slachten van schapen, geiten of varkens voor particulier huishoudelijk gebruik’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 13 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Jan VELAERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rein THIELEMANS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 januari 2026.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt tot de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 ‘betreffende de bescherming van dieren bij het slachten of doden’.

In de eerste plaats wordt de definitie van opleidingsinstituut verplaatst om ze een meer algemene gelding te geven (artikelen 1 en 4 van het ontwerp).

In de tweede plaats is het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 voortaan niet langer van toepassing op inrichtingen waar dieren voor hun pels gedood worden,¹ en wordt het toepasselijk gemaakt op het doden en slachten van schapen, geiten en varkens voor particulier huishoudelijk verbruik² (artikelen 2 en 3).

In de derde plaats worden de bepalingen inzake de indeling, bouw en uitrusting van slachthuizen opgeheven (artikelen 5 en 7).³

In de vierde plaats worden nadere regels bepaald inzake het getuigschrift voor vakbekwaamheid voor het slachten van schapen, geiten of varkens voor particulier huishoudelijk verbruik (artikel 6).

RECHTSGROND

2. De artikelen 1 en 4 van het ontwerp vinden rechtsgrond in artikel 39, § 1, 4°, en § 3, tweede lid, 2°, vierde zin, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 (hierna: de Codex). Die bepalingen machtigen de Vlaamse Regering onder meer om nadere regels vast te stellen met betrekking tot de opleiding voor het personeel in de slachthuizen dat in contact komt met levende dieren en voor het getuigschrift voor vakbekwaamheid voor het slachten van schapen, geiten of varkens voor particulier huishoudelijk verbruik.

De artikelen 2 en 6 van het ontwerp vinden rechtsgrond in artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, vierde zin, van de Codex. Luidens die bepaling kan de Vlaamse Regering de nadere regels bepalen voor het getuigschrift van vakbekwaamheid, de te volgen opleiding over het slachten of doden van dieren, het examen en het verdovingsinstrument in verband met personen die kunnen

---

¹ In lijn met artikel 20 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024, dat bepaalt dat het opstarten of exploiteren van houderijen waar pelsdieren worden gehouden, verboden is. Deze bepaling is de opvolger van artikel 9*bis*, § 1, van de wet van 14 augustus 1986 ‘betreffende de bescherming en het welzijn der dieren’, dat in werking is getreden op 5 mei 2019 (zie het decreet van 22 maart 2019 ‘houdende wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het instellen van een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding’).

² In lijn met artikel 39, § 3, eerste lid, en tweede lid, 2°, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024.

³ Aangezien sinds 9 december 2019 de overgangsbepalingen vervat in de artikelen 28, lid 1, en 29, lid 1, van verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 ‘inzake de bescherming van dieren bij het doden’ niet meer van toepassing zijn, is het niet langer nodig is om de betrokken bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016, die de omzetting vormden van de voor bepaalde slachthuizen nog toepasselijke bepalingen van richtlijn 93/119/EG van de Raad van 22 december 1993 ‘inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden’, te behouden.

genieten van de uitzondering op het verbod voor het doden en slachten van schapen, geiten en varkens voor particulier huishoudelijk verbruik. Wat betreft artikel 6 van het ontwerp vergt dit wel een bijkomende wijziging, zoals wordt uiteengezet in opmerking 6.

Voor artikel 3 van het ontwerp kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid die de Vlaamse Regering ontleent aan artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, gelezen in samenhang met artikel 20 van de Codex. Het opheffen van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016, dat handelt over het doden van pelsdieren is immers een gevolg van het in artikel 20 van de Codex vervatte verbod op het opstarten of exploiteren van houderijen waar pelsdieren worden gehouden.

De artikelen 5 en 7 van het ontwerp vinden rechtsgrond in artikel 39, § 1, 2°, van de Codex. Luidens die bepaling bepaalt de Vlaamse Regering de voorwaarden voor de bouw, de inrichting en de uitrusting van slachthuizen.

3. Artikel 39 van de Codex wordt gewijzigd bij een ontwerp van decreet ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024’, waarover de Raad van State op 30 oktober 2025 advies 78.170/3 gaf en dat op 14 januari 2026 is aangenomen in de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement.⁴ Over de verhouding van de aan te nemen wijziging tot de huidige versie van artikel 39 van de Codex in het licht van de rechtsgrond voor het ontwerp, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Het ontwerp is in elk geval gebaseerd op de huidige versie van het artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, van de Codex, zoals heden van kracht. Met de voorliggende codexwijziging wordt de rechtsgrond louter genuanceerd en in zekere zin beperkt. De maatregelen voorwerp van het ontwerp vinden hoe dan ook hun rechtsgrond zowel in de huidige versie als in de toekomstige versie van het artikel 39 van de Codex. Er is met andere woorden geen reden om te wachten op het aannemen in plenaire zitting van het genoemde ontwerp van codexwijziging.”

Met die zienswijze kan worden ingestemd. Hoewel de delegatie aan de Vlaamse Regering in het toekomstige artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, van de Codex meer uitgewerkt is dan de bestaande delegatie, vinden de artikelen 1, 2, 4 en 6 van het ontwerp voldoende rechtsgrond in de huidige versie van artikel 39 van de Codex en is dat niet anders volgens de toekomstige versie.

ALGEMENE OPMERKING

4. Net als artikel 39, § 3, van de Codex⁵ kunnen de artikelen 2 en 6 van het ontwerp worden beschouwd als een nieuw nationaal voorschrift dat strekt tot een uitgebreidere bescherming van dieren bij het doden, en daarmee verband houdende activiteiten, buiten een slachthuis, als bedoeld bij artikel 26, lid 2, eerste alinea, a), van verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 ‘inzake de bescherming van dieren bij het doden’, aangezien luidens artikel 10,

⁴ *Parl.St.* VI.Parl. 2025-26, nr. 588/1.

⁵ Zie daarover adv.RvS 74.797/3 van 25 januari 2024 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de Codex, *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2030/1, 211 (opmerking 50).

eerste alinea, van de verordening enkel de voorschriften van artikel 3, lid 1, artikel 4, lid 1, en artikel 7, lid 1, van toepassing zijn op het slachten voor particulier huishoudelijk verbruik van andere dieren dan pluimvee, konijnen en hazen en de daarmee verband houdende activiteiten buiten het slachthuis door de eigenaar ervan of door een persoon onder de verantwoordelijkheid en het toezicht van de eigenaar. De thans ontworpen uitvoeringsbepalingen van de voormelde decretale bepaling moeten worden beschouwd als een bijkomend nationaal voorschrift in de zin van de voormelde verordeningsbepaling, die nopen tot een nieuwe aanmelding bij de Europese Commissie naar aanleiding van het te nemen besluit, overeenkomstig artikel 26, lid 2, tweede alinea, van verordening (EG) nr. 1099/2009.⁶

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. De vermeldingen in de rubriek ‘Rechtsgrond’ in de aanhef moeten in overeenstemming worden gebracht met wat is uiteengezet in opmerking 2. Dat betekent dat een verwijzing naar artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 moet worden toegevoegd en dat, wat de Codex betreft, eveneens moet worden verwezen naar de artikelen 20 en 39, § 1, 2° en 4°, ervan.

Artikel 6

6. Het ontworpen artikel 8/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 heeft tot gevolg dat naast het specifieke getuigschrift van vakbekwaamheid, geregeld in het ontworpen artikel 8/2, ook de getuigschriften voor het personeel in slachthuizen en het getuigschrift voor functionaris voor het dierenwelzijn⁷ in aanmerking komen om te voldoen aan artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, van de Codex.

Artikel 5, § 4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 bepaalt dat de organisator van het examen, vermeld in artikel 5, § 1, de getuigschriften van vakbekwaamheid aflevert, of de lijst van geslaagde personen doorstuurt naar de dienst, waarna de dienst de getuigschriften aflevert. In het eerste geval, namelijk als het getuigschrift wordt afgeleverd door de organisator van het examen, gaat het niet om een getuigschrift van vakbekwaamheid afgeleverd door het departement, zoals nochtans vereist is volgens artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, van de Codex. Dat heeft tot gevolg dat het ontworpen artikel 8/1 niet in overeenstemming is met de voormelde decretale bepaling.

---

⁶ De gemachtigde liet weten dat voor artikel 39, § 3, van de Codex een dergelijke kennisgeving is gebeurd op 27 mei 2024.

⁷ Deze getuigschriften worden geregeld in de artikelen 17 en 21 van verordening (EG) nr. 1099/2009 en in uitvoering daarvan ook in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016.

De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

“Aangezien tot op heden nog geen gebruik gemaakt werd van de mogelijkheid dat ook de organisator van het examen de getuigschriften van vakbekwaamheid aflevert, stellen we voor het artikel 5, §4 van het BVR van 19 februari 2016 in die zin te wijzigen waarbij die mogelijkheid geschrapt wordt.”

Met die aanpassing van artikel 5, § 4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 kan worden ingestemd.

7. Het ontworpen artikel 8/2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 bevat bepalingen met betrekking tot de opleiding over het slachten of doden van schapen, geiten of varkens. Sommige onderdelen van de ontworpen bepaling kunnen niet worden ingepast in de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest inzake dierenwelzijn, maar hebben betrekking op de gemeenschapsbevoegdheid inzake onderwijs, althans in zoverre ze gericht zijn tot onderwijsinstellingen die behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Dat is het geval voor het tweede lid van het ontworpen artikel 8/2, § 4, dat bepaalt dat het examen bestaat uit ten minste dertig vragen waarbij iedere diersoort die tijdens de opleiding behandeld werd aan bod komt, voor het derde lid ervan, naar luid waarvan een kandidaat die ten minste 60% van de punten haalt, geslaagd is voor het examen, alsook voor het vierde lid ervan, dat voorschrijft dat een kandidaat die niet geslaagd is voor het examen, de opleiding opnieuw volgt (en dus niet zonder meer het examen opnieuw kan afleggen).

Deze bepalingen komen neer op het regelen van het examen en zijn niet beperkt tot het nagaan of de opleiding en het examen voldoen aan de vereisten inzake vakbekwaamheid, ingegeven door de bescherming van het dierenwelzijn. Zij moeten, wat betreft de opleidingen en het examen, georganiseerd door onderwijsinstellingen die behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen, worden weggelaten of minstens worden teruggesnoeid in de zo-even aangegeven zin.⁸ Voor de ontworpen bepalingen kan immers niet worden gesteund op de gemeenschapsbevoegdheid inzake onderwijs, aangezien de Codex blijkens artikel 1 ervan enkel betrekking heeft op gewestbevoegdheden en ter zake geen rechtsgrond kan bieden.

8. In het ontworpen artikel 8/2, § 2, wordt gewag gemaakt van “een getuigschrift van vakbekwaamheid *als vermeld in artikel 8/1 van dit besluit*”. In die laatste bepaling wordt dan weer “een getuigschrift van vakbekwaamheid *als vermeld in artikel 5, 7 of 8/2 van dit besluit*” vermeld. Daardoor ontstaat de indruk dat de personen die de opleiding over het slachten of doden van schapen, geiten of varkens volgen en slagen voor het examen, ook de getuigschriften bedoeld in de artikelen 5 en 7 zouden kunnen verkrijgen, wat niet de bedoeling kan zijn. De zinsnede “als vermeld in artikel 8/1 van dit besluit” in het ontworpen artikel 8/2, § 2, moet dan ook worden weggelaten.

---

⁸ Zie ook adv.RvS 53.846/1/V van 23 september 2013 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 7 februari 2014 ‘houdende diverse bepalingen inzake dierenwelzijn, internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten en dierengezondheid’, *Parl.St.* Kamer 2013-14, nr. 53-3104/1, 29, opmerking 14; adv.RvS 58.704/3 van 18 januari 2016 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016, opmerking 3.

9. Het ontworpen artikel 8/2, § 3, herneemt hetgeen bepaald is in artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, derde zin, van de Codex.

Het overnemen in een lagere regeling van bepalingen van een hogere regeling dient te worden vermeden. Niet alleen is een dergelijke werkwijze op het normatieve vlak overbodig aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar bovendien kan ze tot verwarring leiden over de precieze aard van het in de lagere regeling opgenomen voorschrift en kan ze inzonderheid aanleiding ertoe zijn dat later uit het oog verloren wordt dat alleen de hogere regelgever het betrokken voorschrift kan wijzigen.

Het overnemen van decretale bepalingen in een besluit van de Vlaamse Regering kan dan ook alleen maar worden gedoogd in zoverre zulks noodzakelijk is voor de leesbaarheid van het besluit, in welk geval een uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken decreetsbepaling het geëigende middel zal zijn om de aard van de betrokken bepaling herkenbaar te houden (“Overeenkomstig artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024”), zoals het geval is voor het ontworpen artikel 8/2, § 2.

10. Het ontworpen artikel 8/2, §§ 4 en 5, impliceert dat de opleiding, het examen en het getuigschrift betrekking kunnen hebben op een of meer specifieke diersoorten, wat niet uitdrukkelijk tot uiting komt in artikel 39, § 3, tweede lid, 2°, van de Codex. De gemachtigde verklaarde dat dit daadwerkelijk het geval is en dat op het getuigschrift de diersoorten worden vermeld waarvoor het geldig is.

Gelet op de doelstelling van de voormelde decretale bepaling, namelijk het beschermen van het dierenwelzijn bij het doden en slachten van schapen, geiten en varkens, kan worden aangenomen dat deze bepaling zich niet verzet tegen een getuigschrift van vakbekwaamheid voor een of meer specifieke diersoorten.

11. Op de vraag om de beperkte geldigheidsduur (vijf jaar) van het getuigschrift van vakbekwaamheid, zoals geregeld in het ontworpen artikel 8/2, § 7, te verantwoorden in het licht van het gelijkheidsbeginsel, gelet op de onbeperkte duur van het getuigschrift van vakbekwaamheid van het personeel dat in een slachthuis met levende dieren omgaat (zie artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016), antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Het slachthuispersoneel heeft vooreerst meer praktijkervaring dan individuen die slechts occasioneel een dier slachten. Men slacht immers dieren beroepshalve. Verder is het belangrijk te benadrukken dat het slachthuispersoneel driejaarlijks een herhalingsopleiding dient te volgen. Het lijkt niet logisch om slachthuispersoneel dat beroepshalve dieren slacht, niet toe te laten in privésfeer een dier te slachten.”

Met die verantwoording kan worden ingestemd.

12. Het ontworpen artikel 8/2, § 7, derde lid, maakt gewag van het bezorgen van “de lijst van aanwezigen”, zonder dat wordt gepreciseerd of, wanneer de organisator meerdere cursusmomenten organiseert, de deelnemers aan alle cursusmomenten moeten hebben deelgenomen. De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

“In de hypothese dat het opleidingsinstituut meerdere cursusmomenten voorziet, dan zal de kandidaat inderdaad aan al deze cursusmomenten moeten hebben deelgenomen opdat de geldigheidsduur van het getuigschrift verlengd kan worden.”

Dit moet worden verduidelijkt.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE